

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.
Felelős szerkesztő **BENCZUR SÁNDOR**.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCÁR.
Kiadó s lap tulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

A nemzeti kultúra.

(B. J.) A szenvedélyeket tüzelő párt tusák elmúltak, a béke és alkotás korszakának napja ragyogott fel. A más években viharos vitákat provokált költségvetést, csendes részvétel mellett tárgyaltak le. A miniszterek egymás után terjesztették elő a reform programokat, beszédeiket végig olvasva szinte felkiáltottunk, szentséges Isten ennyire elvagyunk maradva, ennyi még a végzendő feladat.

Wlasics Gyula vallás és közoktatási miniszter április hó 7-én tartott, nagy programbeszédében, vezéreszavainak jelölte meg a nemzeti kultúrát. Szép és nagy eszme, minden igaz magyar szíve, hangosan dobogott fel a miniszter beszédjének elolvasása és a kitűzött cél láttára.

Nem akarunk a miniszter ur programjából mitsem elvonni, eddigi működése általános elégedettséget keltett. A hangoztatott és vezéreszavainak kitűzött nemzeti kultúra a sajtó munkásainak is vezér csillagát képezi, és így egy uton haladunk, alkalomszerűnek véljük azonban habár egy kissé elkésve is. a nemzeti kultúrát illetőleg szemlélet tartani.

Minden nemzet, hacsak létjogosultságáról lemondani nem akar, nemzeti kultúráját ápolja, mert nyelvében él a nemzet. Tagadhatatlan, hogy különösen 1867. év óta, számos intézkedés történt, úgy a kormány, mint a társadalom részéről, a nemzeti szellem és a magyar nyelv gyarapítására. Az állami iskolák felállítására foko-

zatosan halad, a nép nevelési költségvetés kiadásai évről évre emelkednek, mert még 1895-ben a népoktatás összes költségeire, 1,436,000 frt volt fordítva, addig 1899. évre ugyan ezen költségek 2,723,733 forintban lettek a költségvetésbe bevéve, illetve a képviselőház által megszavazva.

Az összeg nem nagy, de tekintélyes, különösen, ha összehasonlítjuk ezen költségvetési tételek a 70-es évek kiadási tételeivel. Örvedetesebb az emelkedés annál is inkább; mivel a javadalmazás folytonos emelkedése annak is bizonyítéka, hogy a kormány kezd szakítani azon régi elvvel, mely a népoktatás és tanügy költségeit a felekezetek vállára hárította át. Ismételjük a nép nevelés céljaira fordított összeg tekintélyes, de költségvetésünk egyéb tételeivel összehasonlítva, hogy pl. egyebet ne említsünk mint a hadügyi kiadásokat, jelentéktelen, pedig a nemzeti kultúrának a tanügy nagyobb előmozdítója, mint a hadseregbe költött milliók: Node hagyjuk-e kérdést, a változhatlanban meg kell nyugodnunk, e kérdés fejtegetése a politikai térre tartozik, és célunktól messze elvezetne, vizsgáljuk inkább azt, hogy a népoktatásra költött töké, meghozza-e a maga gyümölcsét.

Igazságtalanok lennénk, ha azt állítanánk, hogy a nemzeti kultúra szempontjából, a népoktatási költségek meddő beruházást képeznek, a magyarosodás, habár nem rohamosan, hisz új generáció neveléséről lévén szó. ez nem

napok műve, országszerte halad. Egy-egy tisztán nemzetiségi ajku vidéken levő kizárólagos magyar tannyelvű iskola hatását már szemlélhetjük abban, hogy a gyermekek magyar közsöntéssel fogadnak. Igaz ugyan, lerázván az iskola porát, csakhamar elfelejtik a magyar szót, is, de ezek előtt nyelvünk, és eszméink már többé nem lesz idegen.

Ez volna az érem szebbik oldal, de a másik oldal, a nélkül, hogy pensinisták lennénk elszomorító képet mutatott. A felekezeti iskolák meghagyatván, a felekezet, — tisztelet a kivételnek, — a maga szívósságában, fájdalom nem a nemzeti, de a nemzetiségi kultúrát szolgálja. A nép nevelés, tehát a jövő nemzeti kultúra alapja, csak részben állván állami kezelés alatt, a felekezeteknek a nemzetiségi eszmék kulturálására tág teret nyújt. A tanítóképzés jórészt felekezeti ügy, nap napután tapasztaljuk, hogy a felekezeti tanítóképezdek az állam ellenes tanok és a faj gyűlöletnek valóságos meleg ágyai. A theologiai kiképzés tisztán felekezeti ügy, a külföldön képesített theologusok, akiket pedig tulnyomólag a magyarság gyűlölete vitt a külföldi egyetemre, itthon szabadon választhatók lelkészekké. Hogy mennyit ártanak a nemzeti kultúrának az ily egyének, azt bővebben tárgyalnunk sem kell, a gyakorlati élet naponta számos példát mutatott, és így minden nap elmélkedhetünk felette, helyes-e ezen rendszer.

A pánszlavizmus a dakóromanizmus, az

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A hadnagy ur sikere.

Ravasz Elemér huszárhadnagy a legrozsásabb hangulatnak örvendett.

Roppant sikert aratott az előtte való napon, mint urlovas. Kedvenc kancája, a Pajkos, oly fenomenálisan ugrotta át az összes akadályokat, hogy a zsüri tagjai, no meg a közönség is lelkesedve tapsoltak és gratuláltak a páratlan sport-katonának.

Ravasz Elemét, a ki a nyolczadik huszárezredben szolgált, a nyalka, fiatal hadnagyok mintaképének nézték. Örömmel vette át a legszebb díjat, s a vele járó összeget is s most boldogan pihent babérjain. A helyi lapok a leghízelgőbb módon hirdették a diadalát és reggelre éppen egy féltuczat levél hevert a hadnagy ur asztalán.

Íme a hat levél:

I.

Édes gyermekem!

Az ön régi barátja tegnap roppant büszke volt a kedvencére s az ön mamája sem örülhet jobban a diadalnak, melyet ön kivívott — mint én. Mennyire felizgatott, a mikor lovagolni láttam! Milyen szépen, előkelően ülte meg a lovat! Bámultam és bámulta mindenki. Csakugy röpködtek az elragadtatás felkiáltásai. És én alig bírtam magammal az örömtől. Hisz' olyan

régen ismerem magát. Emlékszik: még csak tizenegy éves volt ön (én pedig fiatal menyecske) a mikor nálunk a mi parkunkban felült a ponnyra, hogy első lovaglási kísérletét megkockáztassa! Már akkor jóslták, hogy derék lovas lesz magából. Nos, azóta nemcsak derék, hanem előkelő, sőt a legelőkelőbb lovas lett — különbet már nem is ismerek!

Ó, kedves, fiatal barátom, oly különösen érzem magamat tegnap ótal . . . Mintha, mintha valami boldogság akarna rám szakadni! Egészen más, egészen, új ember most a szememben.

Igen, igen, maga valósággal elbűvölte a „Krisztina néni“-jét . . . és mindig látom, a mint a „Pajkos“-án ül . . . és mindig csak magára gondolok . . .

Ne nevéssen ki . . .

Tudja mit! Látogasson meg holnap, este felé . . . Szeretném megszórítani a kezét és szerencsét kívánni az ön sikeréhez. Férjem ebben az időben soha sincs idehaza . . . a lányom pedig órák hosszáig a szobájában van bezárkózva, hogy a vőlegényének levelet írjon.

Ezerzer üdvözlí

Krisztina.

II.

Kedves barátom!

Ön annyiszor szememre hányt, hogy szívtelen hogy kaczer vagyok. Most megakarom mutatni mily igazságtalan volt irántam.

Láttam tegnapi győzelmét, először láttam a nyeregben ülni. Sohase hittem volna, hogy így is lehet lovagolni! A szó szoros értelmében elragadó volt! Ha

nem éreztem volna már régen egy kis vonzalmat . . . egy piczike kis vonzalmat maga iránt — valóban tegnap megrezzent volna a szívem magáért . . .

Mindig és mindig csak a Pajkos-t látom és rajta magát . . .

Ugyan jöjjön el hozzám, holnap, ugy este felé . . . A viszontlátásig, büszke győző!

Alexandrienn.

III.

Édes kincsem!

Nem, többé nem bírok rád haragudni! Minden de minden feltékenységi kitöréseidet elfelejtettem, a mióta a „Pajkos“-on láttalak! Olyan büszke voltam az ön piczikémre! És hogy irigyeltek összes barátom! Ennek örültem a legjobban, mert a te versenytársaid, a kik mindnyájan a barátnőim barátjai, rettentő gyászos látványt nyújtottak te melletted! Nem is volt ott lovas csak egy, egyetlen egy — és ez te voltál!

Várlok holnap, a mikor az első csillag kigyullad . . . Jól teszed, ha mindjárt 24 órai szabadsággal jössz, mert az öregot a köszvény bántja és képtelen elhagyni a szobát. Teljes biztonságban leszünk!

Csókol (ugy a hogy te legjobban szeretted)

A te hü

Fanny-d.

U. i.

Hát ha valami jó enni valót, meg pezsgőt küldeni.

IV.

Igen tisztelt hadnagy ur!

Életemben tegnap voltam először lövésznyen. S

omladiná terjed és oly vidékeket is megfertőz melyek eddig mentesek voltak, melyeknek lakossága ha nyelvben nem is, de legalább érzelmeiben magyar volt. Zászló sértések és így a nemzeti eszme és nemzeti ünnep mégsértése minden napos dolog. Bizon ez nem a nemzeti kultúra folyamánya, messze vagyunk még a vezérsillagtól.

Nemzeti kultúra, vezérsillagunk vagy nekünk is, kik terjesztésében, alig figyelemre méltatva működünk és elismerés helyet gáncsot aratunk, de megvalósításához szükségesnek véljük: hogy a népnevelés, a tanító és pap képzés a felekezettől elvéve, vétenék át teljesen állami kezelésbe, s a lelkesítő vagy tanítóvá megválaszthatás alapfeltételül tekintessék a szakszerű képzésen felül a kifogástalan hazafiaság, ha az állam a felekezeti lelkesítő és tanítók segélyezésére százezreket költ, ennyit mint legkevesebbet megkövetelhet. Igaz, hogy bekellene nyulni vaskézzel a százados szentesítéssel bíró felekezeti autonómia körébe, de hiába, *salus republicae suprema* lesz.

HIREK.

— **Községi képviselő testületi közgyűlés** volt e hó 19-én délelőtt, mely alkalommal Lederer Rudolf Szent-Andrási birtokos előktele mellett, a községi vagyon kezelésére vonatkozó 1898. évi Zárközlés tárgyalattak. Többek hozzá szólása után, a közgyűlés az előterjesztett zárszámadást jóváhagyólag tudomásul vette. Valamint jóváhagyott a községi vagyon, s a közművelődési alapokról előterjesztett leltár is.

— **50 évig tanító.** Mint B. Szent-Andrási levelezőnk írja: Zih Károly ottani református tanító a közeledő pünkösdi ünnepek alatt fogja 50 éves tanítói jubileumát megülni, mely alkalommal egy a község, mint hitfelekezete összessége ovatiókban fogja résziesíteni derek tanítóját, ki lankadatlan buzgalommal ötven éven keresztül tanítókodott.

— **Követésre méltó példa.** Községünk Elöljárósága a f. é. is nagyobb mérvű fa ültetéseket eszközölt, s ezen kívül a község tulajdonát képező bika-zugban „Erzsébet királyné” ligetet is létesített. A fák részint a csabai, orosházi, endródi, berényi, s a szent-andrási ország utak mentén, részint pedig a község tulajdonát képező külsőségeken lettek elültetve. Ellett ültetve; Kőrísfa 829 drb. Akácza 3070 drb. Eperfa 532 drb. Nyárfá 156 drb. Szilfa 313 drb. Különböző gyümölcsfa 100 drb., s így összesen 5000 drb. Ezen kívül a községi népkertből 4000 drb eperfa lett ingyen szétosztva a lakosság között. A faültetés terén kifejtett ügybuzgalomért községünk Elöljáróságát, s különösen Viszok Andrást kert felügyelő esküdtet méltán megilleti a dicséret.

— **Villamos világítás.** Korunk rohamosan halad, mi pár év előtt még nagyon jó volt, az ma már ugyiszólva hasznavehetetlen. Így vagyunk a szobák s az utcák világításával is. — Évekkel ez előtt nagy haladás volt a petroleum lámpa, utána jött a gáz-

világítás, s ma mindezeket felülmulja a villamos világítás. Minden valamire való város a villamos világítást alkalmazza, így logközelebb megyénk két városa, n. m. Gyula és B. Csaba alkudozik a villamos világítás behozatala céljából több vállalkozóval. Azt hisszük Szarvason sem ártana ez ügyben lépéseket tenni, mert nagy ideje lenne az ősi petroleum lámpákat villamos lámpákkal felcserélni, s azt hisszük 3 annyi villamos lámpa sem kerülne sokkal többre, mint a mostani pislogó petroleum lámpák, — s a mellett utcaink mennyivel világosabbak lennének mint most.

— **Monstre per.** A szarvasi kir. járásbíróság polgári osztálya f. hó 17-én érdekes pórt tárgyalta. A tárgyalásra kétszáznál több alperes lett beidézve s bár nem is jelent meg valamenyi, mégis a jelenlevők oly nagy tömeget képeztek, hogy azok nagyobb része a tárgyalási termen kívül a folyósóról hallgatta a tárgyalás menetét. A per tárgyat Szarvas városával egyezség folytán 1897. évben átadott, a holt körös medréből nyert maczózugi part birtoklásának megháborítása képezte s mert ezen ügyet békés utou elintézni nem lehetett Rohony Mihály, Kondacs András, Sankoly Márton, Szarka Mihály Lestyán Pál és Lestyán Mihály pert indítottak a maczózugi part jelenlegi kétszáznál több birtokosa, illetve hasznélvezője ellen. A felpereseket Dr. Lengyel Sándor ügyvéd képviselte, kik közül Lestyán Pál és Mihály időközben visszalépett, s így a tárgyalás csak a többiek érdekében lett megtartva. — A tárgyalás azonban ezuttal végleges eredményre nem vezetett, amennyiben a bíróság a gyulai kir. törvényszék és Szarvas községénél levő, ez ügyre vonatkozó bizonyos iratok beszerzését látta szükségesnek, — s így az ítélet meghozatalát elkellett halasztani.

— **Doctorrá avatás.** Salacz Aladárt, községünk szülöttét f. é. apr. 20-án a kolozsvári Ferencz-József tudományos egyetemen, a jogtudományok doctorrá avatták. Gratulálunk.

— **A csuz és köszvényes bántalmak** legbiztosabb gyógyszerere az a híres csuz és köszvény elleni kenőcs, melyet Zoltán Béla udvari szállító budapesti gyógyszerárban lehet üvegenként 1 forintért kapni. E páratlan szer csodás hatásáról, mint értesülünk, ezer és ezer ember győződött már meg.

— **Kondoroson** e hó 18-án, a járási főszolgabíró vezetése mellett ejtetett meg az üresedésben levő községi előjárósági állások betöltése, mely alkalommal Erdélyi László törvénybírónak s Dispiter János községmágnak, egyhangulag lettek megválasztva.

— **A gyulai huszárok** e hó 23-án hagyják el Gyulát s beköltöznek a nagyváradi kaszárnyába.

— **Helyreigazítás.** Lapunk utóbbi számban megjelent képes Levelező-lapok című tárczát a mely Futó Ferencz tollából eredt, a Tatán megjelenő Látóképes levelező-lap című folióratból vettük át, a mit ezennel helyreigazítunk.

A tavasz megérkezett és kihajt a földünkben a vetés, mely a szorgalmas földműves munkájának gyümölcsét képezi. Vajjon az alhoz fűtött remények mid beteljesednek-e annak csak az Ursten a megmondhatója. Mennyi esélynek van a gabona kitéve, míg az hónapok múltán a kamrába jut. Forróság és fagy, eső és szárazság, kártékony gombák és rovarok, érzékenyen károsíthatja és részben tönkre is teheti; gonosz jég eső a földműves reményeit romba dönti; nem minden kár ellen óvhatja magát az ember, a jégkár következményei ellen azonban megvédheti magát minden gondos földműves, menyiben a vetéseket idejekorán biztosítja, minden komolyan gondolkodó gazda az aránylag csekély költségektől nem fog irtózni, hogy magának azt a megnyugvást megszerezhesse, hogy a jégeső véres verejtékes munkájának gyümölcsétől, egész vagyonától, meg ne fossza. A mult esztendő szomorú napjai, amidőn az előfordult jégkár sok biztosítatlan gazdát majdnem koldusbotra juttatott, intő példát szolgáltatnak mindenkire nézve. Az ország számos vidékéről — Kapuvár, Vinyéd, Ungvár, Bártfa, Koszthely, Debreczen, Miskolcz és Tokajból már jégesők jeleztek, mely alkalommal mogyoró nagyságu jégszemek lepték el a földeket.

— **Nagy állat sereglet** érkezett a napokban Szarvasra, s helyezkedett el a piac-téren, az artézi kut szomszédságában. Mint alkalmunk volt meggyőződni e mintegy 80 darabból álló állatsereglet méltán megérdemli a megtekintést, s különösen oroszlanjai, a tigris, s a leopárd bármely állat-kertnek is díszére válnának. Az állatsereglet vezetője naponként merész mutatványokat végeztet velök, s mint értesültünk a napokban három kedélyes uri ember, miként bebizonysíták azt hogy ők bátor emberek, — az oroszlan ketreczben egy parthie kalabriaszt akar játszani. Községünk egyik vállalkozó szellemű figaroja pedig arra kötelezte magát, hogy bárkit is ingyen megberotvál az oroszlanok ketreczében. Kíváncsiak vagyunk, hogy akad-e vállalkozó? — Mivel az állatsereglet csak párnapiig lesz még Szarvason, felhívjuk a tanító urak figyelmét arra, hogy az állatsereglet igazgatója hajlandó mérsékelt árért az iskolás gyermekeknek az állatseregletet bemutatni.

— **A házalás országos szabályozása.** A kereskedelemügyi miniszterium elhatározta, hogy törvényhozási uton egységesen szabályozza a házaló-kereskedelem ügyét az egész országra nézve.

— **A Nagy Képes Világtörténet** első kötete be van fejezve. A szaktudomány kimondta rá, hogy első rangu munka. Helyes volt az auctor megválasztása, kitűnök azon részek, melyek a legújabb kutatások óriás anyagát ölelik fel, szépek az illusztrációk, élvezetes az előadás módja, szóval az egész nagybecsű tudományos mű, s szépségeinél, vonzó tartalmánál s előadásánál fogva méltó a nagyközönség legnagyobb pártolására.

Most a 22. és 23. füzet jelent meg egyszerre. Ebben van az index. Szabatos, pontos munka. Csak ha ezt átlapozzuk, akkor látjuk, a tartalomjegyzék rövid szavaiból, mily mesegazdag e kötet. Az index olyan valami az irodalomban, mint az életben a só. Nem is könnyű, a melyben index nincs, mint a hogy nincs étel só nélkül, de magában élvezhetetlen az index, mint a só. Az index modern találmány. A régi, kis könyvekhez nem kellett ily „Betűrendes Tárgymutató.” A ki valamit keresett, könnyen átlapozhatta az egész könyvet. De ma, a tudományos anyag felhalmozódásának idején lehetetlen az embernek mindazt eszébe tartani, a mit olvasott. De ha betűrendes tárgymutató, névmutató van a könyvben, mindenki könnyen eligazodhatik benne. Ma már igen kevés tudós meri utjára bocsátani művét index nélkül, azzal az elbizottságteljes elvvel, hogy: „Vagy olvassák el az egészet, vagy a kezükho se vegyék!” Nem úgy van az. Az index nem azok számára készült, a kik elolvasták s máskor is hasznát akarják venni. Főképen a történelmi munkák-nál nélkülözhetetlen. Különbön e füzetek sincsenek képek nélkül. Négy pompás műmelléklet díszíti, köztük egy kiválóan érdekes, színes „képfaragó műhely Egyiptomban”, mely az egyiptomi szobrok készitési módjait mutatja.

A Nagy Képes Világtörténet 12 kötetben jelenik meg. Szerkeztője Marczali Henrik, egyetemi tanár. Az első kötet a kelet ókori népeinek története. Egy kötet ára díszkötésben 8 frt. Megjelen füzetekben is. Minden héten egy füzet, a 30 kr. Kapható a kiadó Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaság könyvkereskedésében, (Bpés, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

ha a czirkusz mulatságosabb is, mert ott sok mindenféle történi, aztán hölgyek is lovagolnak, vagy abroncsokon keresztül ugrálnak — mégis azt mondhatom, hogy soha életemben nem láttam oly érdekes és szép dolgot, mint mikor a hadnagy ur lovagolt!

És hogyan ugrott a hadnagy ur!

Azaz pardon, nem ön, hanem a lova. De a hadnagy ur mégis vele együtt ugrott.

A hadnagy ur annyira megtetszett nekem, hogy egész éjjel csak önről és a lováról álmodtam.

A hadnagy ur sohasem látott engemet, de én már régóta ismerem, mert valahányszor kaszárnyába megy, mindig az ablakaim alatt halad el.

Nagyon kérném a hadnagy urat, ha holnap lámpagyújtáskor, a házunk előtt (Andrássy-ut 50 szám) elsétálna. Én kihajolnék az ablakon, mert ott épen gáziámpa ég — jól láthatna engem a hadnagy ur. Hiszen tudnia kell, milyen is az, aki annyira tiszteli önt. Tehát holnap, tisztelt hadnagy ur!

Még egyet! Nem vagyok előkelő hölgy hanem szegény varrónő, a ki azért, de jóra való lány, arról biztosíthatom a hadnagy urat.

Mély tisztelettel

Müller Anna.

V.

Hadnagy ur!

Tizenöt éves vagyok. Atyám gazdag, angol nevelő-nőm (miss Blacke) megkészeríti az életemet — és nincs anyám, ennél fogva felajánlom önnek kezemet.

Azt mondják csinos vagyok (barna, magas, de

kissé sovány) zongorázom, folyékonyan beszélek francziául (persze angolul is) értek hozzá, mint kell finom ebédet adni sok virággal az asztalon.

Láttam önt tegnap lovagolni és — érzem a hatását. . . Lássá, mily őszinte lány vagyok! Vagy ön — vagy senki más! A papa mindent megtesz, a mit akarok és én jó felesége leszek önnek — minden bizonynal ellenkezője miss Blacke-nak, a ki olyan kiállhatatlan Miss Blacke az én elretentő példám és hogy szabaduljak tőle — minél hamarabb férjhez akarok menni, mert az én jó papám soha sincs idehaza (annyira el van foglalva szegény!) és a miss Blacke-től előbb-utóbb el kellene szökniöm!

Azt hiszem két év múlva szépen meg lehetne ülni lakodalunkat.

Addig megtanulok, mindent, a mit ön akar, mindenek előtt lovagolni, az csak kedvére való lesz, ugyebár?

Holnap miss Blacke-val óriási sétára megyek. Legyen este fele a sétatéren, és ha ajánlatomat elfogadja: tartson egy piros szegfűt (de jó nyagot) a jobb kezében. Én egy Marechal-Niel-rózsát fogok tartani ismertető jelül, aztán kerek szalmakalapom lesz, sárga madárszárnyuyal. Erről megtudja majd, hogy én vagyok!

Nincs más dolga aztán, minthogy egy újabb levelet várjon, a melyben tudára adom, hogy mikor beszélhet a papával.

Tehát holnap biztosan! Ne felejtse el a szegfűt!

Igaz hive

Johanna.

VI.

Nagyságos hadnagy ur!

Bátorkodom a hadnagy urnak gratulációmat nyilvántítani a tegnapi nagy sikeréhez, és minthogy a hadnagy ur szép summát nyert, azért bátorkodom a hadnagy urnak alázatosan eszébe juttatni, miszerint az egyik váltója holnap esedékessé válik, és ennél fogva bátor leszek holnap estefelé a hadnagy urnál tiszteletmet tenni.

A nagyságos hadnagy urnak alázatos szolgálja.

Weisz Sámuel.

*

Ravasz Elemér hadnagy ur elolvasta mind a hat levelet, aztán egy nótát kezdett fityülni és föl s alá járt a szobájában. Kinek válaszoljon leghamarább? Krisztina, Alexanerine, Fanny, Anna, Johanna — ó, mi érdekes társaság! És a hegyibe — Weisz Sámuel. Ez még érdekesebb teszi a társaságot.

A hadnagy ur nem soká haborzott. Leült az írő-asztalhoz és írt. Egyetlen egy levélre válaszolt. Tudára adta Weisz Sámuelnak, hogy — prolongálni kell a váltót.

Az epedő hölgyekkel majd csak holnap végez.

(M. V.)

— **Fogorvos Kovács J.** Budapestról specialista a fog-és szájbetegségeknek megérkezett városunkba és ismét rövid ideig fog itt tartózkodni. Működését már megkezdte. Felkéri azokat a fogbajosokat, kik segélyzetét igénybe akarják venni, hogy minél előbb legyenek szívesek ezt tenni, mert vannak műtétek (Plombirozások és műfogbetétek) melyek néha hozamosabb időt igénybe vesznek. — Lakása „Árpád” száloda 1-ső szám.

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyaráimból rendeltettenk, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín é mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek.**
Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Létesítsünk kertész-nyugdíj-intézetet és „kertész-otthon“-t

Ha a tevékenységben eltöltött élet utolsó fázisát, azt melyben az emberi szervezet munka teljesítésére már képtelen, rendszeresített nyugdíjalap oltalma mellett az inségtől tudjuk biztosítva, ha az önhibáján kívül, állás hiányában szynlódó munkás tudja, hogy sanyaruságos napjaiban menhelyre számíthat, mely mindennapi falatját nyújtja és melyben nyugalomba hajthatja fejét — megszűnik az aggodalom, az elégtelenség százféle nyilvánulása, melyet legutóbb szociálizmus név alatt emlegetnek oly sokszor.

A munkások sokféle kategorija megteremtette már jövője biztos révét, ám a mi szakmabelieink még mindig borus ábrázattal tekinthetnek göröngyös pályájuk elé, nekik ez idő szerint még sem nyugdíjalapjuk, sem otthonuk nincs meg. A kormányt nem terhelheti felelősség, hisz már oly sokat tett munkásviszonyaink javítása terén! Megalkotta a cséléd törvényt, aztán létesített munkás egyesületeket s munkás-könyvtárakat; ez idő szerint folynak az élet- s baleset-biztosítás behozatala körüli kísérletek, melyben a munkásvilág általánosságban részesül a kormányintézkedések áldásában.

Elérkezik talán a közel jövőben annak ideje is, hogy a kertészekre is kiterjeszkedik az intéző körök jóakaratu figyelme — melyért hála s elismerés adóztassék, — addig azonban hátha a kertészek maguk is megkezdének a boldogulás felé vezető ut egyengetését?

Gondolkodjunk hát, mikép lehetnének sorsuk Kovácsai arra az időre midőn az aggkor klejteti kezükből az ásót, kapát?

Az ezredéves kiállítás alkalmával megtartott kertészeti kongresszuson egyik tiszteletreméltó kertészszakértársunk felolvasást is tartott a kertészek nyugdíj-intézetének létesítéséről Igen szép és üdvös volt, a mit e felolvasáson hallottunk, de azért a kertészek nyugdíjazása, irott malaszt maradt mind — a mai napig is.

Minden szakmabeli munkás, hivatalnok számolt jövőjével. Nem az államhivatalnokok biztosított jövője lebeg szemeim előtt, hanem azt látjuk, hogy a magánhivatalnokok is megtudták teremteni nyugdíjintézetüket, sőt a vándorszínészek is, kiknek alig van évi fizetésük, hanem sok esetben csak szappanbuborék-szerződésük, modjuk ki magyarán, kik gyakran „levegő“-ből élnek és poezisból tartják fenn családjukat. még ezek is összehordták keserves garasait és megalkották nyugdíjintézetüket.

Hát a kertészek mért ne tehetnék ezt?

Hisz a kertész bátrau elmondhatja a költő ezen szavait:

„Vagyok olyan legény, mint te,
Vágok olyan rendet, mint te!”

Az élőrelátó erkölcsös ember nem viselheti el azt a gondolatot, hogy holta után felesége és gyermekei ki legyenek taszítva minden támasz nélkül a világba és ráutalva az emberek könyörületességére. És ki állíthatná azt, hogy a kertészeknél nem volnának meg ezen tulajágok édosnp olyan mértékben, mint más szakma munkásainál?

Én, ki életem háromnegyed részét kertészekkel való összeköttetésben és érintkezésben töltöttem, eléggé ismerem azokat, és nem kételkedem, hogy kereszttől fogjak vinni nyugdíj-ügyeket ha tömörülnek; ha össze-

tartanak és ha akarnak. Ha sok ember mondja hogy akar, akkor lendíthet sorsán, hogy pedig tekintélyes számban vannak kertészek e hazában, azt én nagyon is jól látom vevőim lajstromába egyrészt, lapomnak „A Kert” olvasóinknak névjegyzékében másrészt.

A midőn e sorok írója czégének 25 éves fennállását ünnepli és látván, hogy a kertészek ragaszkodása és bizalma évről-évre mindég jobban felém irányul, mintegy családi érzés tölt el a kertészek ezre körében, elhatároztam, hogy azon esetre, ha kertészeink nem vetik meg jelen felhívásomat, tömörülni, összetartani s akarni fognak, szervezkednek s megalapítják „A magyarországi kertészek nyugdíjintézetét”, én szintén beigazolni kívánván a kertészek irant táplált rokonszenvenmet és őszinte vonzalmamat, egyelőre ezer torintnyi összeget adományozok annak az egyesületnek, mely ily nemes czél elérését tűzte ki czéljául.

Mindep félreértés czéljából hangsulozom, miszerint a felajánlott összeg a megalkotandó kertész nyugdíj-egyesület rendelkezésére áll nálam. még pedig úgy, hogy a kamatai is már a kertész nyugdíj egyesület javára folynak a mai naptól fogva. Adja Isten, hogy a legközelebbi jövőben már a nyugdíj-egyesület maga kezelhesse szerény alapítványomat.

Soraim elején szóltam a munkanélküliek otthona alapításáról is.

Erre is, akár csak a nyugdíjintézetre, égető szükségünk van. Száz meg száz azon esetek száma midőn a munkahiány villámesapás gyanánt üt a békés munkáscsaládra. A vidék világlátni vágyó fiatalja a fővárosba zarándokol, hol — gyakran jól fizetett állás helyett — a setét nyomor fogadja. Ne nézzük el tétlenül, hogy a jobb sorsra érdemes munkaerő utcázsepréssel, malterhordással s egyéb, nem ő hozzá illő munkával keresse kenyerét, hanem nyissunk neki menhelyet, mely táplálja s rövid időre munkával ellátja.

Tudom, hogy javaslatom mily óriási nehézségekbe ütközik. De én nem riadok vissza azoktól s az a meggyőződés: nincs lehetetlenség, melyet vasakarrattal leküzdeni nem lehetne.

Az „Otthon” tervét egyelőre csak felvettem. Igyekezünk e fölött mentől sürűbben eszmét cserélni s reméljük, hogy a kova s aczel összeütközéséből szikra fog kipattanni.

Teremtünk fővárosi „Kertész-otthon“-t, melynek én mindvégig szerény erőmhöz mért erkölcsi s anyagi támogatója óhajtok marabni.

Mauthner Ödön.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a

SZARVAS ÉS VIDÉKE

Kiadóhivatalában.

WALLA JÓZSEF

Mozaik

és

cement-áru gyára

BUDAPEST,

Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo,

Betonirozások,

Medenczék,

Csatornázások,

Szökölkutak,

Jászolok,

Fayence falburkolati

lapok,

Aszfalt-tető és elszige-

tető lemezek,

Keramit-lap,

Mozaik-lap à la Met-

lach,

Márvány Mozaik-lap,

Cement-lap,

Menyezet-nádszövet,

Tűzálló téglá,

Portland Cement,

Roman Cement,

Terracotta-áruk.

KÖACYAC ÉS
CEMENTCSÖVEK

A ROSZ VISZONYOK

a gazdaság, kereskedelem és ipar terén ajánlatossá te-zik mindenkinek

PÉNZT TAKARITANI

ezt pedig csak akkor érik el ha *ruhaszükségletüket*

LÓWY ADOLF szabó üzletében

SZARVASON szerzik be.

Raktáron: Olcsó és tartós gyermekruhák, jobb minőségű férfi öltönyök és felöltők.

Mindenemű munkás ruhák.

Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

2-3

Kiváló tisztelettel

LÓWY ADOLF

Robitsek Soma és Sándor, Szarvason.

Ezennel van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy az 1831-ben alakult és 153 millió o.-m. é. korona alaptőke és készpénzbeli tartalékok felett rendelkező

cs. királyi szabad, triezsti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali),

valamint a Magyar jég- és viszont-biztosító részvénytársaság,

(alaptőke és készpénzbeli tartalékjai 4.2 millió o.-m. é. koronára rugnak.)

és az Első o. általános balesetellen biztosító társaság,

(alaptőke és készpénzbeli tartalékjai 7.5 millió o.-m. é. koronánál többet tesznek ki.)

főügynökségét birjuk.

Biztosítások elfogadtanak: Tökére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére, úgy hogy a biztosított összeg azonnal, vagy pedig úgy, hogy bizonyos megszabott határidőben fizettetik ki.

Különösen ajánlatok az életbiztosítások nyereségben való részesüléssel.

Az eddig felosztásra került nyereségyosztalék 1852-től 1897-ig évenként átlag 26 frt 85 krt tett ki, minden 100 frt befizetett díj után.

Az eképen biztosított személy a reá eső nyereségyt:

1. Készpénzben fölveheji; vagy 2. a biztosított tőke szaporítására; vagy 3. az évi díj leszállítására fordíthatja.

Az új feltételek szerint kötött biztosítások számos más előnyök, mellett a biztosítottak még a következő előnyöket is nyújtják.

a) **Megtámadhatlanok** a kötvények öt évi fennállásuk után **öngyilkosság, párhaj** stb. esetében,

b) **Nem veszíthetik el teljesen érvényüket** kölcsönmentes kötvények három évi fennállás után.

c) **A biztosítottak egészségi állapotától függetlenül ismét érvényhelveptethetők:** három hónapon belül oly kötvények, melyek a díj fizetésnek elmulasztása folytán érvényüket veszítették.

d) **Népfelkelés** esetén díjptlék nélkül érvényben marad a biztosítás hat havi fennállása után, 15,000 frtot meg nem haladó összeg erejéig.

e) **A hadi** szolgálat teljesítése közben pótdíj nélkül érvényben marad a biztosítás hat havi fennállása után, a rendes hadsereghez vagy a honvédséghez tartozó biztosítottaknál 5000 frtot meg nem haladó összeg erejéig.

2. **Tűz-, villámcsapás, légszesz- és gőzkazánrobbanás** által okozott károk ellen: mindenemű ingó és ingatlan tárgyak.

3. A tiszta haszon és bérjövdelemnek laképületeknél tűzkáé folyán való elmaradása ellen.

4. Törés által okozott károk ellen: tükör és tükörüvegtáblák.

5. Szállítmányi károk ellen: vizen és szárazföldön szállított javak, Tengeren szállított árak is biztosítottak.

6. Jég ellen: a „Magyar jég- és viszontbiztosító részvény-társaság“ által, mely társaságnak teljesen befizetett alaptőkéje és készpénzbeli tartalékok 4⁸/₁₀ millió koronára rugnak,

7. Baleset ellen: az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság által, mely társaságnak teljesen befizetett alaptőkéje és készpénzbeli tartalékok 5¹/₂ millió koronánál többet tesznek ki,

Ennélfogva tisztelettel kérjük az előírduló mindenemű **tűzbiztosítást** épületek, takarmány-és aratási készletekre valamint egyéb ingóságokra **nálunk** feladni. Elfogadunk továbbá **életbiztosításokat** minden módozat szerint, valamint **jég- és baleset ellen való biztosításokat** a lehető legolcsóbb és legjobb feltételek mellett.

Robitsek Soma és Sándor

a Trieszti általános biztosító társaság, „Assicurazioni Generali“ főügynöksége.

1-3